

12. APRIL
2017

DRŽAVNO
TEKMOVANJE
V ZNANJU
VESELE ŠOLE

8. RAZRED OSNOVNE ŠOLE

VESELOŠOLEC/VESELOŠOLKA

ŠOLA

1. Zdi se, da nam brez sladkorja ni živeti. Kaj smo letos izvedeli o tem, kje »raste« sladkor in kaj je zanj značilno? Preberi spodnje trditve in ugotovi, kateri sta pravilni. Obkroži črko pred DVEMA pravilnima trditvama.

- a. Domovina sladkornega trsa je Jugovzhodna Azija.
- b. Sladkorni trs lahko gojimo tudi v hladnejših delih sveta, recimo v Evropi.
- c. Za osnovo sladkosti je vzeta glukoza, njena vrednost sladkosti je 1.
- č. Večina sladil je 100-krat manj sladkih od namiznega sladkorja.
- d. Alkoholne pijače nastanejo med drugim iz sladkorne raztopine.

2

2. Uživanje sladkorjev povzroči nastajanje serotonina, hormona sreče, kar deluje pomirjevalno. Katero izmed naštetih živil najhitreje doseže pomirjevalni učinek? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- a. umetna sladila
- b. sladke pijače
- c. čokolada
- č. saher torta
- d. krof

2

3. V risankah in znanstvenofantastičnih filmih se pojavljajo rastline, ki so sposobne pojesti celega človeka. Uf! Preberi spodnje trditve o mesojedkah in ugotovi, katere trditve so pravilne in katere ne. Obkroži DRŽI, če je trditev pravilna, oziroma NE DRŽI, če je napačna.

- a. Rosika je bila prva rastlina, za katero so ugotovili, da se prehranjuje z živalmi.

DRŽI

NE DRŽI

- b. V vrčih radževk je lahko do 5 litrov tekočine.

DRŽI

NE DRŽI

- c. Najpogostejše žrtve mešink so muhe in ličinke komarjev.

DRŽI

NE DRŽI

- č. Mesojedka kobrovka propade, če temperatura vode preseže 18 °C.

DRŽI

NE DRŽI

2

DOBER
ZACETEK!

4. Veselošolci se navdušujemo nad barvitim, eksotičnim svetom. Tudi nad orhidejami! So zelo raznolika družina rastlin. **Obkroži ustrezno možnost, tako da bosta povedi vsebinsko pravilni.**

2

- a. Orhideje so evolucijsko gledano med MLAJŠIMI / STAREJŠIMI rastlinskimi družinami.
- b. Semena orhidej lahko vzklijejo samo v sožitju z ŽUŽELKAMI / GLIVAMI.

5. Nekateri milijarderji darujejo velike vsote denarja v človekoljubne namene, denimo za iskanje zdravil za različne bolezni. Kako se imenuje bogat človek, ki radodarno gmotno podpira umetnike, znanstvenike, športnike? Mednje je sodil tudi Žiga Zois, podpornik slovenskih preroditeljev. **Odgovor napiši na črtice.**

2

6. Utemeljitelj budizma je bil princ Siddharta Gajtama, bolj znan kot Buda. V indijski vasi Bodh Gaja se je usedel pod neko drevo in tako dolgo meditiral, da je dosegel razsvetljenje. Pod katerim drevesom je meditiral Buda? **Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.**

2

- a. Pod sveto cipreso.
- b. Pod svetim figovcem.
- c. Pod sveto palmo.
- č. Pod sveto lipo.
- d. Pod drevesom življenja.

7. Laboratorij je delovni prostor za znanstvene in tehnološke poskuse ter raziskave. Preberi spodnje trditve in ugotovi, kateri sta pravilni. **Obkroži črko pred DVEMA pravilnima trditvama.**

2

- a. Johannes Gutenberg je v svoji zlatarski delavnici izdelal majhne zlate štipaljke za posamezne črke.
- b. Fonograf je prvi izum v zgodovini, s katerim so posneli in nato predvajali zvok.
- c. Zdravila pogosto proizvajajo v bioreaktorjih, v katerih gojijo mikroorganizme.
- č. Kloniranje živali je tehnično mogoče od leta 1969.
- d. Forenziki se med drugim ukvarjajo s prstnimi odtisi, kar imenujemo balistika.

8. Izumi neposredno vplivajo na naše življenje, danes si, denimo, težko predstavljamo življenje brez žarnice. Katerega pojma ne moremo povezati z žarnico, ki jo je izdelala ekipa Thomasa Alve Edisona? **Poišči vsiljivca in ga prečrtaj.**

2

kovine	zrak
ogljik	električni tok
steklo	

9. Letos praznujemo 500 let od začetka reformacije, uporniškega obdobja, v katerem je v Evropi vladala popolna zmeda. Kako se imenuje ustanova Katoliške cerkve za odkrivanje in zatiranje krivoverstva? **Premeči črke v besedi »zicinijavik« in rešitev bo tu. Odgovor napiši na črto.**

2

10. V protestantizmu sta se Anglija in Španija zapletli v številne spore. **Obkroži ustrezno možnost, tako da bosta povedi vsebinsko pravilni.**

2

- a. V času ŠPANSKEGA / ANGLEŠKEGA kralja Filipa II. je Španija branila KATOLIŠKO / PROTESTANTSKO vero.
- b. V času ŠPANSKE / ANGLEŠKE kraljice Elizabete I. je Anglija branila KATOLIŠKO / PROTESTANTSKO vero.

NAPETO
POSTAJA!

11. Urjenje spomina prinaša številne koristi. Pa preverimo! Preberi spodnje trditve in ugotovi, katere so pravilne in katere ne. Obkroži DRŽI, če je trditev pravilna, oziroma NE DRŽI, če je napačna.

2

a. Ptici, žabe, ribe, deževniki, hobotnice so skupine živali, ki imajo možgane.

DRŽI

NE DRŽI

b. Kadar se naučimo besedilo pesmi, se to shrani v semantični spomin.

DRŽI

NE DRŽI

c. Enostavno večkratno ponavljanje je najbolj učinkovit možganski trening.

DRŽI

NE DRŽI

č. Med učenjem si ni dobro vzeti odmora, saj je koncentracija najboljša, če se neprekinjeno učimo dve uri.

DRŽI

NE DRŽI

12. Kadar v naših malih sivih celicah, tj. možganih, ni dovolj prostora, si lahko, denimo, pomagamo s shranjevanjem podatkov v digitalni obliki. Poveži, da bo prav. K vsaki številki napiši po eno črko. Pozor, ena črka je odveč.

2

1. B ____	a. laser
2. DVD ____	b. bajt
3. 0 ali 1 ____	c. magnetna snov
4. trdi disk ____	č. bit
	d. kovinska folija

13. Veselošolci radi prebiramo knjige Roalda Dahla, enega najbolj priljubljenih avtorjev za otroke. Njegovo življenje je bilo polno pustolovščin. Preberi spodnje trditve in ugotovi, kateri sta napačni. Obkroži črko pred DVEMA nepravilnima trditvama.

2

- a. Mladi Roald Dahl je med počitnicami raziskoval norveške otočke.
b. Dahl je bil velik sladkosned, čokoladi je posvetil kar pet svojih knjig.
c. Dahl je sodeloval pri zasnovi naprave, ki je bila v pomoč pri izsesavanju tekočine iz možganov.
č. Med prvo svetovno vojno je Dahl z letalom strmoglavil v Afriki.
d. Po okrevanju je Roald Dahl delal kot asistent letalskega atašeja, diplomat in vohun.

14. Ena Dahlovih najljubših zgodb pripoveduje o dobrodušnem velikanu, ki lovi sanje in jih pošilja otrokom. Kako se imenuje ustanova za otroke brez staršev, iz katere VDV odpelje deklico Zofko? Odgovor napiši na črto.

2

15. Ob prebiranju veselošolskih tem in člankov si se srečal z nekaterimi zgodovinskimi osebami. Kdo je bil kaj? Poveži, da bo prav. K vsaki številki napiši po eno črko. Pozor, ena črka je odveč.

2

1. Ignacij Lojolski ____	a. angleški dramatik
2. Rihard III. ____	b. španski plemič
3. Aristotel ____	c. španski dramatik
4. William Shakespeare ____	č. starogrški učenjak
	d. angleški kralj

ODLIČNO
TI GRE!

16. Ob prebiranju veselošolskih tem in člankov si se srečal z nekaterimi sopomenkami, strokovnimi izrazi in tujkami. Poveži, da bo prav. K vsaki številki napiši po eno črko. Pozor, ena črka je odveč.

2

1. polimer glukoze pri rastlinah ____	a. toksikologija
2. polimer glukoze pri ljudeh in živalih ____	b. balistika
3. preučevanje izstrelkov ____	c. glikogen
4. veda o strupenih snoveh ____	č. celuloza
	d. laktoza

17. V Pilovih Tačkah smo spoznali koalo in pingvina. Preberi spodnje trditve in označi, za katero žival veljajo. Če trditev velja za koalo, v okvirček napiši K, če za pingvina, vstavi P. Če trditev drži za obe živali, vstavi O.

2

- a. Samica hrano izbljuva za mladiče.
- b. Zaradi počasne presnove porabi manj energije.
- c. Skoraj ne pije.
- č. Predstavnike te vrste ogroža predvsem izguba življenjskega prostora.

18. V Pilovi rubriki Resnice o zgodovini smo se spraševali, kako določamo datume iz preteklosti, ki jih ni nikoli nihče zapisal. Preberi spodnje trditve in ugotovi, kateri sta napačni. Obkroži črko pred DVEMA nepravilnima trditvama.

2

- a. Kronisti preteklosti so številne dogodke vezali na sončni mrk.
- b. Izraelci so prišli nazaj v Kanaan v času »dolgega dneva«, tj. luninega mrka.
- c. Močno svetlobo ob Jezusovem rojstvu povezujejo s konjunkcijo Jupitra in Saturna.
- č. Egipčani so gradili grobnice v obliki piramid, obrnjenih proti vzhodu.
- d. Gradnjo Keopsove piramide so izračunali po pomikanju zvezd Mizar in Kohab proti zahodu.

19. Prekrižarili smo letošnje teme, zdaj pa zavijti pero za veselošolsko logično nalogo.

Sladkosneda veselošolka Ajda je po vrsti pospravila 38 čokolad v 8 škatel, v vsako škatlo je dala nekaj čokolad. V prve tri škatle je dala po štiri čokolade, v naslednji dve škatli pa po dve čokoladi. Najmanj koliko čokolad je v zadnji škatli, če vemo, da je Ajda vanjo dala največ čokolad? Odgovor napiši na črto.

2

20. Znanje tujih jezikov odpira vrata v širni svet. Reši angleško nalogo, če se učiš angleščino. Če se učiš nemščino, preskoči to nalogo in reši naslednjo nalogo v nemščini.

2

Read the text and decide whether the statement is true (T) or false (F).
(Obkroži T, če je trditev pravilna, oziroma F, če je napačna.)

1. Primož Trubar translated the complete Bible into Slovene.	T	F
2. Long-term memory can store immeasurable quantities of information.	T	F
3. Sugar became available in the ancient times.	T	F
4. Carnivorous plants derive their energy from trapping and consuming insects.	T	F

Lies die Aussagen und entscheide, ob sie richtig (R) oder falsch (F) sind.
(Obkroži T, če je trditev pravilna, oziroma F, če je napačna.)

1. Primož Trubar übersetzte die ganze Bibel ins Slowenische.	R	F
2. Das Langzeitgedächtnis kann unermessliche Mengen von Informationen speichern.	R	F
3. Man genoss Zucker schon in den antiken Zeiten.	R	F
4. Fleischfressende Pflanzen fangen und konsumieren Insekten und so bekommen Ihre Energie.	R	F

